

Magyar Népmesekatalógus 1. A Magyar Allatmesék Katalógusa (Aa Th 1-299), 2. javított bővített kiadás. Összeállította és a bevezetőt írta: Kovács Agnes, Benedek Katalin közreműködésével. Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Kutató Csoport, Budapest 1987, 304 str;

Magyar Népmesekatalógus 5. A Magyar Raszédett Ördög-Mesék Típusai (Aa Th 1030-1199). Összeállította és a bevezetőt írta: Süvegh Veronika 1982, 492 str;
Magyar Népmesekatalógus 7/A. A Magyar Népmesék Tréfakatalógusa (Aa Th 1350-1429). Összeállította és a bevezetőt írta: Vöö Gabriella, Vehmas Marja adatainak felhasználásával, 1986, 319 str.

Od opsežnog višetomnoga kataloga tipova mađarskih usmenih pripovijedaka u izdanju Etnografskog instituta Mađarske akademije znanosti u općoj redakciji Agnes Kovács izišla je do sada približno polovica: knj. 1 (2. prošireno izdanje): priče o životinjama; knj. 3: legendarne pripovijetke; knj. 4: novelističke pripovijetke; knj. 5: priče o glupom divu; knj. 7/A: šaljive priče (pošalice). U pripremi su još ovi svesci: knj. 2: bajke; knj. 5/A: priče o hladnokrvnom (lukavom) slugi; knj. 6 (2. izd.): rugalice o glupacima; knj. 7/BC: šaljive priče i anegdote; knj. 8: priče-lagarije; knj. 9: formulne priče; knj. 10: bibliografija.

U *Narodnoj umjetnosti* 24 prikazali smo 4. knjigu, a sada se kratko, informativno osvrćemo na knjige 1,5 i 7/A. Sve se knjige objavljuju na mađarskom jeziku, ali sadrže vrlo opširne upute na engleskom ili njemačkom ili na obadva jezika, nazvane: *Uputa o uporabi kataloga*. U tim se uputama objašnjava kako je priređen katalog i citiraju se svi uključeni mađarski tipovi pripovijedaka prema Aarne-Thompsonu uz njihove kratke sadržaje, što omogućuje čitateljima da se, ako im zatreba, posluže i osnovnim, mađarskim dijelom knjige.

Mađarski naslovi pojedinih knjiga ove serije, nažalost, nisu prevedeni, ali je to srećom nadomješteno engleskim prijevodom naslova svih deset svezaka (objavljenih i onih u pripremi), koji je pridodan knjizi br. 1.

Kada iziđu svi svesci, bit će to značajno, reprezentativno djelo, nezaobilazno za upozna-

vanje jednoga važnog dijela evropskih usmenih pripovijedaka. Bilo bi dobro da se posljednjem svesku priključi i opširnija studija na kojem svjetskom jeziku o korpusu obuhvaćenih pripovijedaka.

MAJA BOŠKOVIĆ-STULLI

Der Zigeuner im Paradies, Balkanslawische Schwänke und Streiche, Übersetzt und herausgegeben von Wolfgang Eschker, Erich Röth-Verlag, Kassel 1986, 206 str.

Ova vesela antologija donosi šaljive priče iz Jugoslavije i Bugarske (slavenski dio Balkanskog poluotoka). Sam pojam šaljive priče nije ni tematski, ni strukturalno, ni stilski jedinstven. On podrazumijeva i komično i satirično i burleskno i parodijski intonirane narodne pripovijetke s različito razvijenom fabularnom osnovom. Max Lüthi smatra da šaljiva priča (njemački izraz *švank*) nije vrsta poput ostalih pripovjedačkih vrsta, već je mogućnost razumijevanja svake pojedine vrste pa tako razlikuje švank o zbilji, švank-predaju, švank-bajku, švank-legendu i sl. Baš zato što nema tako čvrstu strukturu i što su joj fluidne granice prema anegdoti, vicu i novelističkoj priči, šaljiva je priča pogodna za individualne intervencije pojedinih kazivača, a njezin uspjeh kod publike (a time i dalje prenošenje) nerijetko zavisi isključivo od umješnosti kazivačeve interpretacije. Wolfgang Eschker za ovu zbirku izabire upravo one tekstove koji se sa izvjesnom sigurnošću mogu podvesti pod zajednički naziv šaljive priče.

Vremenski raspon objavljenih tekstova ide od priča publiciranih u 19. stoljeću pa do najnovijih (još neobjavljenih) zapisa u kojima se javljaju leksemi koji nikako ne pripadaju tradiciji i stilu folklornog izraza već su prije dio urbanog ili administrativnog stila izražavanja. Upravo je tim do sada neobjavljenim tekstovima u ovoj antologiji dana prednost.

Tako je npr. od dvadeset tekstova uvrštenih iz Hrvatske dvanaest novijeg datuma, a četiri su prvi put objavljena.

Pri predavljanju priča pojedine jezične